Aan het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Holland
Postbus 3007
2001 DA Haarlem

Onderwerp: Vervolg toekomstperspectief op samenwerking regio Zaanstreek-Waterland.

Geacht college,

In uw brief van 16 juni 2021, kenmerk 1447278/1635068 hebt u aangegeven dat u zich zorgen maakt over de bestuurskracht van een aantal gemeenten in de regio Zaanstreek-Waterland en over ede bestuurskracht van de regio in het algemeen. U vraagt de gemeenteraden om een gezamenlijk procesvoorstel op te stellen om te komen tot een regionaal toekomstperspectief op samenwerking.

Hieraan voorafgaand en hierna is er door u overleg gevoerd met regionale vertegenwoordigers en met individuele gemeenten.

De gemeenten in Zaanstreek-Waterland zijn zich bewust van de betekenis van regionale samenwerking. Deze samenwerking krijgt op meerdere terreinen vorm en inhoud zoals in de Metropoolregio Amsterdam (MRA), de Vervoerregio Amsterdam (VRA) en bij de Veiligheidsregio (VRZW) en de GGD. Afstemming hierbij is constructief en binnen reguliere bestuurlijke en financiële kaders. Voor zover vertegenwoordigers op een grotere schaal bijdragen leveren, gebeurt dit in goed overleg, zoals in het landelijke Veiligheidsberaad of bij de VNG.

Vermeldenswaard is de samenwerking die tijdens de Corona pandemie gestalte kreeg. Wekelijks is voor bestuurlijke en ambtelijke afstemming zorg gedragen gedurende de gehele periode, waarbij eenduidig beleid en uitvoering werden vormgegeven in de acht gemeenten, in samenspraak met andere betrokken partners.
Ook het Bestuurlijk Overleg Zorg en Veiligheid is een voorbeeld van grensoverschrijdende samenwerking.
Overzicht over de ontwikkelingen borgen wij tijdens periodieke regionale bestuursconferenties van de colleges en de regionale raadsledenbijeenkomsten.

Om het bestuurlijk toekomstperspectief op samenwerking verder gestalte te geven hebben wij in gezamenlijkheid de Propositie Zaanstreek-Waterland opgesteld waarin de belangrijkste kwaliteiten en ambities van de regio zijn verwoord. Meer resultaat door meer focus. Zaanstreek-Waterland heeft met deze propositie een actuele actieagenda die zal worden ingebracht bij de MRA, Provincie, Vervoerregio, Rijk, Waterschap, energiebedrijven en andere partners. De regio kan de propositie gebruiken als vertrekpunt voor samenwerking met andere partijen.
De propositie is niet door een extern bureau opgesteld maar door een collectief aan adviseurs uit onze regio onder begeleiding van de regionale portefeuillehoudersoverleggen.

Onze conclusie is dat de samenwerking op inhoudelijke thema’s steeds meer aan kracht wint en voldoet aan de verwachtingen die de gemeenten in dit tijdsgewricht hebben.

In uw brief gaat u ook in op de bestuurlijke ontwikkelingen in de regio. Kennelijk verwacht u een gezamenlijk standpunt van de gemeenteraden over dit vraagstuk.
Wij achten deze verwachting niet realistisch en voorbij gaan aan de autonomie van elke gemeente.

Wij brengen in herinnering dat er in de regio gemeentelijke wijzigingen aan de orde zijn (Beemster-Purmerend) of zijn geweest (Zeevang-Edam-Volendam). De gemeente Waterland heeft een eigen proces afgerond met een duidelijk besluit.

Meerdere gemeenten zijn om moverende redenen bezig hun bestuurlijke toekomst in kaart te brengen (Landsmeer, Oostzaan, Wormerland), waarbij onderling contact in de regio vanzelfsprekend is. De bestuurskracht van de gemeente, ook in regionaal perspectief, is in elk proces aan de orde. Wij verwachten dat deze processen tot resultaat zullen leiden, inclusief een oplossing voor de zogenaamde restproblematiek.

Voor de goede orde stippen wij aan dat zowel het beleidskader van het Rijk als die van uw provincie aangeven, dat bestuurlijke aanpassingen van onderop gestalte moeten krijgt. Deze beweging is nu gaande en vraagt geen inzet van een provinciale verkenner.

Onze slotsom is dat de inhoudelijke samenwerking goed is, nog verder wordt uitgebouwd met de Propositie Zaanstreek-Waterland en dat een gezamenlijke bestuurlijke visie op de bestuurlijke organisatie van de gemeenten in de regio niet aan de orde is. Wel zijn meerdere gemeenten zich intensief aan het beraden over hun bestuurlijke toekomst, waarbij het regionaal perspectief een belangrijk onderwerp van beraadslaging is.

Met vriendelijke groet,

Namens de colleges en gemeenteraden in Zaanstreek-Waterland,

J. Hamming